

НАПРЯМ 5. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-95>

Горло Н. В.

*доктор політичних наук, доцент,
професор кафедри політології,
Запорізький національний університет*

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В ПРОЦЕСІ СПІВПРАЦІ МІСТ-ПОБРАТИМІВ (НА ПРИКЛАДІ М. ЗАПОРІЖЖЯ)

Після проголошення незалежності України перед українським суспільством постав важливий геополітичний вибір. У ході тривалих дискусій основний геополітичний вектор було визначено: обрано курс на євроінтеграцію, що було закріплено в Конституції України. Україна, після підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (2014 р.) та подання заявки на членство в ЄС (28 лютого 2022 р.), має ще пройти тривалий шлях реформ задля імплементації положень Угоди та виконання всіх вимог щодо членства в ЄС. Разом з тим українські регіони вже мають значний і тривалий у часі досвід співпраці з європейськими регіонами у межах транскордонного співробітництва, одним з різновидів якого є співпраця міст-побратимів.

Поняття «співробітництво міст-побратимів» доцільно розуміти як дружні, рівноправні, довгострокові відносини, які закріплюються підписанням угод про постійні партнерські (побратимські) зв'язки між адміністративно-територіальними органами влади будь-якого рівня різних країн для зміцнення співпраці та дружби між народами, а також обміну досвідом у розв'язанні спільних та/або аналогічних проблем [1, с. 22]. Доцільно розрізнити поняття «міста-побратими» та «міста-партнери», адже партнерські відносини найчастіше пов'язані з суто економічними питаннями, у той час як співпраця міст-побратимів відбувається за багатьма напрямками: культурним, економічним, соціальним, освітнім, науковим, спортивним тощо. Практика побратимських відносин має досить давню історію, особливо широких масштабів вона набула по завершенню Другої світової війни як вияв солідарності й підтримки з боку жителів різних міст у вирішенні певних, почасти схожих, проблем. Радянські ж міста у цей час мали можливість, хоча й дуже обмежену, ознайомитися з європейською культурою, адже

процес встановлення побратимських відносин контролювався «згори». Міста у незалежній Україні продовжили відновлення старих або ж налагодження нових побратимських відносин. В умовах визначеного євроінтеграційного курсу України значення побратимства зростає, адже воно формує почуття європейської ідентичності і дозволяє краще зрозуміти інші культури. О. Богородецька зазначає, що співробітництво між містами-побратимами є соціокультурною практикою, яка має сприяти укріпленню толерантності до іншої культури, змінити соціальний простір міста й створити нові можливості для членів спільноти [1, с. 27].

Активним учасником міжнародної співпраці у формі побратимства міст є місто Запоріжжя, яке встановило партнерські відносини з європейськими містами Оберхаузен і Магдебург (Німеччина), Лахті (Фінляндія), Бельфор (Франція), Бірмінгем (Великобританія), Лінц (Австрія). Найпершим містом-побратимом був Лахті, договір про побратимство з яким підписали ще у 1953 році за ініціативою фінської сторони. До речі, сталося це через перекладацьку помилку: фіни вважали Запоріжжя містом столярів, а не сталеварів. Оскільки самі вони займалися виготовленням меблів, співпраця між містами здавалась їм цілком логічною [4]. Співпраця в культурній сфері завжди була одним з найважливіших напрямів взаємодії міст-побратимів. Наприклад, у 2021 році вдалося відновити побратимські відносини між французьким містом Бельфор та містом Запоріжжя, укладені ще 2 липня 1967 р. На сайті Посольства України у Французькій Республіці зазначається, що у минулому між містами в основному проводився обмін офіційними візитами, були налагоджені туристичні обміни, організовувалися фотовиставки, виставки картин, дитячих малюнків, сувенірів, створювалися клуби інтернаціональної дружби [3]. Відновлення співпраці у культурній сфері є одним з пріоритетних напрямів і на сучасному етапі. У рамках співпраці з німецьким містом Магдебург у 2018 році було заплановано три спільних заходи: демонстрація досліду Отто фон Геріке «Магдебурзькі півкулі» у Запоріжжі, участь Запоріжжя в конференції «Культура єднає» в жовтні і участь Магдебурга в міжнародному екологічному форумі «Еко Форум-2018» в травні-червні [4].

Співпраця міст-побратимів активізувалася у період повномасштабного вторгнення росії на територію України у лютому 2022 року. Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль під час виступу на Конгресі місцевих і регіональних влад при Президентові України, що відбувся під головуванням Голови Президії Конгресу, керівника Офісу Президента Андрія Єрмака, закликав представників голів областей, міст і громад активно домовлятися зі своїми колегами про співпрацю у відновленні: «Спілкуйтесь зі своїми колегами в країнах, з якими вже є домовленості. Запрошуйте допомогти саме вашому місту чи громаді у

відбудові, починайте розробку спільних проєктів. Давайте разом надамо новий сенс вислову міста-побратими», – підкреслив очільник Уряду [5]. Відповідно до воєнних реалій, у яких нині живе весь український народ, фокус співпраці дещо змістився: міста-побратими приймають вимушених мігрантів з України і надають їм волонтерську допомогу, а також направляють в Україну гуманітарну допомогу. На даний час українські міста, відповідно до завдань реформи децентралізації влади в Україні, є міськими об'єднаними територіальними громадами, у яких владу реалізують органи місцевого самоврядування. Місцева влада відтепер має більше повноважень і проявляє більше самостійності у прийнятті рішень. Саме тому і міжнародна співпраця на рівні «громада-громада» стає більш ефективною і дозволяє позбутися багатьох бюрократичних процедур, наприклад, при постачанні в Україну гуманітарної допомоги.

Разом з тим і в умовах війни має місце культурна співпраця, яка дозволяє за допомогою засобів мистецтва донести до європейців інформацію про жахи війни, які переживають українці. У німецькому місті Магдебург у листопаді 2022 року відкриється виставка запорізької мисткині, дизайнерки, гідки, урбаністки Наталії Лобач «Мистецтво на війні – антивоєнні плакати з Запоріжжя». Проєкт реалізований за підтримки Департаменту культури і туризму Запорізької міської ради та партнерів з міста-побратима Магдебург. Авторка презентує 25 робіт, які створила після початку війни під впливом загрози та бойових дій і які присвячені містам та селам Запорізької області. Для цього мисткиня використовує мальовничо-алегоричні засоби. Бажане твердження представлено непрямою і пов'язаною з нею візуальною мовою у поєднанні з короткими, але змістовними текстами та лозунгами [2].

Таким чином, співпраця міст-побратимів в умовах обрання Україною курсу на євроінтеграцію набуває реального змісту і форм. Міжкультурна комунікація, яка здійснюється в процесі співпраці, з одного боку, сприяє утвердженню європейської ідентичності українців, а, з іншого, знайомить європейців із багатою українською культурою. В умовах російсько-української війни співпраця в культурній сфері також продовжується, адже дає можливість за допомогою засобів мистецтва інформувати жителів європейських міст про реалії російсько-української війни, від яких потерпають українці.

Список використаних джерел:

1. Богородецька О.І. Співробітництво між містами-побратимами України і Польщі у контексті європейської інтеграції: Дис. ... к.політ.н. Спец. 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. Луцьк, 2015. 232 с.

2. Відкриття виставки Наталії Лобач у німецькому місті Магдебург. Департамент культури і туризму Запорізької міської ради. 4 листопада 2022 р. URL: <https://www.facebook.com/DepCultureTourism> (дата звернення: 19.11.2022)

3. Міжрегіональне співробітництво між Україною та Францією. Посольство України у Французькій Республіці. 27 травня 2022. URL: <https://france.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/4771-mizhregionalnye-spivrobotnictvo> (дата звернення: 20.11.2022)

4. Міста-побратими. Запорізька міська рада. Офіційний сайт. <https://zp.gov.ua/uk/page/pobratymy> (дата звернення: 18.11.2022)

5. Прем'єр-міністр: Плануємо укласти меморандуми з країнами-партнерами, де були б закріплені наміри щодо відбудови українських регіонів. Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України. 14 липня 2022 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/premier-ministr-planuiemo-uklasty-memorandumy-z-krainamy-partneramy-de-buly-b-zakripleni-namiry-shchodo-vidbudovy-ukrainskykh-rehioniv> (дата звернення: 20.11.2022)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-96>

Mitina O. M.

*Candidate of Philological Sciences, Assistant Professor
Head of the Department of English Philology and Translation Studies,
Odesa Polytechnic National University*

Melnik P. V.

*Senior Lecturer,
Department of English Philology and Translation Studies,
Odesa Polytechnic National University*

ENGLISH LANGUAGE INFLUENCES ON INTERNATIONAL BUSINESS

English is an important tool in the development of the personnel of any company from a small law firm to a manufacturing enterprise. It is impossible today to remain with a low level of English and do business with foreign partners. This is a market request, to which the employer must somehow respond.

In favor of the English language the fact works that most people seeks to master languages that have the greatest «communicative value», and therefore